

Το προτεινόμενο Απόθεμα Βιόσφαιρας

Το «Απόθεμα Βιόσφαιρας Όρους Πάρνωννα-Κάβου Μαλέα», οριοθετείται γεωγραφικά περιλαμβάνοντας τους δήμους: Βόρειας Κυνουρίας, Νότιας Κυνουρίας, Σπάρτης, Ευρώτα, Μονεμβασίας & Ελαφονήσου.

Τοπικές λύσεις σε παγκόσμιες προκλήσεις

Τα Απόθεμα Βιόσφαιρας είναι «περιοχές εκμάθησης για την αειφόρο ανάπτυξη», όπου ο Άνθρωπος και η Φύση συνυπάρχουν αρμονικά, μέσω της διατήρησης του φυσικού πλούτου αλλά και του ανθρώπινου πολιτισμού. Κάθε Απόθεμα προωθεί λύσεις που συνδυάζουν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας με τη βιώσιμη χρήση της και μπορεί να περιλαμβάνει χερσαία, θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα.

Συνεργάτες από όλο τον κόσμο

Ένα Απόθεμα Βιόσφαιρας δεν λειτουργεί μόνο του, ανήκει σε ένα παγκόσμιο δίκτυο υπό την καθοδήγηση και την υποστήριξη της UNESCO, το **Παγκόσμιο Δίκτυο Αποθεμάτων Βιόσφαιρας του Προγράμματος MAB (Man and the Biosphere Programme)**. Αντιπροσωπεύει ένα μοναδικό εργαλείο διεθνούς συνεργασίας μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών, προωθώντας βέλτιστες πρακτικές.

Οφέλη και ευκαιρίες

Με το χαρακτηρισμό Απόθεμα Βιόσφαιρας της UNESCO, μια περιοχή αποκτά πλεονεκτήματα τόσο σε επίπεδο προστασίας και διατήρησης του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος, όσο και σε επίπεδο αειφόρου τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής.

- ▶ σύγχρονο σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου
- ▶ πρόγραμμα για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής
- ▶ διεθνής αναγνώριση
- ▶ αυξημένες δυνατότητες τουριστικής, εκπαιδευτικής, αγροτικής ανάπτυξης
- ▶ δημιουργία ταυτότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες

Γεωμορφολογία

Το Απόθεμα Βιόσφαιρας Όρους Πάρνωννα – Κάβου Μαλέα χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολύπτυχων ορεινών όγκων, αξιόλογων δασών, δασικών συμπλεγμάτων και υδάτινων οικοσυστημάτων.

Η οροσειρά του Πάρνωννα, στα ανατολικά, με μέγιστο υψόμετρο 1.934μ., διατρέχει περισσότερα από 50 χλμ. καταλήγοντας στον Κάβου Μαλέα και ο Ταΰγετος στα δυτικά φτάνει στο υψόμετρο των 2.407μ. και αποτελεί το υψηλότερο σημείο της Πελοποννήσου.

Τα υγροβιοτοπικά συστήματα της πε-

ριοχής, το Δέλτα του ποταμού Ευρώτα και η περιοχή του Μουστου, αποτελούν περιοχές ιδιαίτερα σημαντικές για τη διαχείριση και μετανάστευση υδρόβιων, αρπακτικών και στρουθιόμορφων πτηνών, καθώς βρίσκονται πάνω στο μεταναστευτικό διάδρομο των ανατολικών ακτών της Ελλάδας. Στα παράκτια έλη, τις λιμνοθάλασσες, τους λιμνότοπους και τις αμμώδεις παραλίες φιλοξενοούνται σχεδόν όλα τα είδη ερωδιών της Ελλάδας, πάπιες, χαλκόκοτες και μαυροπελαργοί.

Η υψηλή οικολογική αξία των φυσικών οικοσυστημάτων και των τοπίων της περιοχής αναγνωρίζεται από εθνικά και διεθνή πρότυπα.

- 4 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης
- 16 Καταφύγια Άγριας Ζωής
- 4 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Το Δίκτυο NATURA 2000

Μεγάλο μέρος του χερσαίου τμήματος της περιοχής και ένα σημαντικό τμήμα της παράκτιας ζώνης ανήκει στο Ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000.

- 8 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)
- 3 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)

Είδη γλωρίδας

Ο βοτανικός πλούτος της περιοχής απαρτίζεται χιλιάδες είδη και υποείδη φυτών. Κοινά, ενδημικά και σπάνια φυτά ακόμα και μοναδικά στον ευρωπαϊκό χώρο, όπως ο δενδρόκεδρος (*Juniperus drupacea*).

Μεγάλα τμήματα της περιοχής καλύπτονται από δάση μαυρης πεύκης (*Pinus nigra*), κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cephalonica*), βελανιδιάς (*Quercus conferta*), καστανιάς (*Castanea sativa*) και χαρουπιιάς (*Ceratonia siliqua*).

Στις παραθαλάσσιες ζώνες συναντά κανείς σημαντικούς τύπους Οικοτόπων (Τ.Ο.), όπως τα αμμοθινικά οικοσυστήματα, που επιτυγχάνουν τη σταθεροποίηση της ακτής.

1. Τύπος Οικοτόπου αναφέρεται ένα χερσαίο ή υδάτινο περιβάλλον που διακρίνεται με βάση τα βιολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά του. Στη χώρα μας συναντάμε περίπου 115 τύπους οικοτόπων από τους οποίους οι 94 προστατεύονται από το Δίκτυο Natura 2000 και την Οδηγία 92/43/ΕΕ ενώ οι υπόλοιποι είναι εθνικού ενδιαφέροντος. Ο κάθε Τ.Ο. έχει τον δικό του μοναδικό κωδικό.

Crocus goulimyi

Petrophagia grandiflora

Centauraea leonidia

Άξιος αναφοράς είναι ο Τ.Ο. με ονομασία θίνες των παραλίων με *Juniperus spp.* 2250*

Αναφορικά με τη θαλάσσια βλάστηση, χαρακτηριστικές είναι οι εκτάσεις με *Posidonia (Posidonia oceanicae)* (Τ.Ο. 1120) που καλύπτουν μεγάλο μέρος των παράλιων ιζημάτων σε βάθη μεταξύ 5-30μ., στην περιοχή της Μονεμβασίας.

Είδη πανίδας

Η πανίδα της περιοχής περιλαμβάνει πολλά είδη μεταναστευτικών και αρπακτικών πουλιών, αμφιβίων, ερπετών και θηλαστικών.

Άξια αναφοράς είναι η παρουσία στα νερά του ποταμού Ευρώτα 3 ενδημικών ειδών ψαριών (*Pelagus laconicus*, *Squalius keadicus*, *Tropidophoxinellus spartiaticus*), της ευρασιατικής βίδρας (*Lutra lutra*) και δύο σπάνιων και απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών πτηνών: χαλκόκοτα (*Plegadis falcinellus*) και λεπτομύτα (*Numenius tenuirostris*).

Ο Λακωνικός Κόλπος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τόπους ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα (*Caretta caretta*), ενώ η παρουσία της έχει καταγραφεί και στην περιοχή της Μονεμβασίας και της Νεάπολης.

Τα σπήλαια της Ανατολικής Πελοποννήσου (Μάνα, Γαλάζια Λίμνη, Σολωμού) φιλοξενούν μικρές ή μεγάλες αποικίες από προστατευόμενα είδη νυκτερίδων (*Myotis blythii*, *Rhinolophus ferrumequinum*, κ.α.).

Στις υγροτοπικές περιοχές (Μουστός, Ευρώτας, Γέρακας, Στρογγύλη), όσο και στις ορεινές θέσεις (Πάρνωνας, Ταΰγετος, Γαΐδουροβούνι, Ρειχέα) το τσακάλι (*Canis aureus*) κάνει αισθητή την παρουσία του με τα χαρακτηριστικά αλυχτήματα του.

Οι ορεινές περιοχές προσφέρουν καταφύγιο για το ζαρκάδι (*Capreolus capreolus*) ο πληθυσμός του οποίου τα τελευταία χρόνια έχει ανακάμψει.

Φαράγγι Λούλουγκα/Louloukas gorge

Λιμνοθάλασσα Στρογγύλη/Stroggili lagoon

<http://www.fdparnonas.gr>

Στοιχεία Επικοινωνίας:
Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου & Μονεμβασίας

Ώστρος Αρκαδίας, 22001
info@fdparnonas.gr

http://www.fdparnonas.gr/biosphere-reserves/

Mount Parnon-Cape Maleas, proposed Biosphere Reserve
@parnonmaleasbr

ΕΣΠΑ 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φορέας υλοποίησης: Η ομάδα που έχει αναλάβει τη σύνταξη του Φακέλου ανακήρυξης του νέου Αποθέματος Βιόσφαιρας αποτελείται από την Πάρνωνας Α.Ε. Α.Ο.Τ.Α. Πελοποννήσου, τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου και Μονεμβασίας και την ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ.

Επιμέλεια φυλλαδίου, Συγγραφή κειμένων: Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου & Μονεμβασίας

Γραφιστική Επιμέλεια: ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ ΙΚΕ
Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου & Μονεμβασίας, Ε. Καλιπυτζάκης, Χ. Γιατράκος, Βιορίξ dk

Φωτογραφίες: Αρχείο Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου & Μονεμβασίας

Το φυλλάδιο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Παραγωγή & σχεδίαση ενημερωτικού υλικού ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης για την υλοποίηση της πράξης με τίτλο: «Υποστήριξη δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστου, Μαινάλου & Μονεμβασίας στο Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014-2020» – Μέτρο 19, Υπομέτρο 19.2, Υποδράση 19.2.4.5, ΚΩΔ. ΟΠΣΔΑ 0011021049, από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Λιμνοθάλασσα Μουστου/Moustos lagoon

Λιμνοθάλασσα Μουστου/Moustos lagoon

Mount Parnon
- Maleas Cape
Biosphere
Reserve

A
Biosphere
Reserve
is born

The natural environment of
the Biosphere Reserve

The proposed Biosphere Reserve

The «Biosphere Reserve of Mount Parnon - Maleas Cape», is a geographically demarcated area which includes the municipalities: North Kynouria, South Kynouria, Sparti, Evrotas, Monemvasia and Elafonisos.

Local solutions to global challenges

Biosphere Reserves are "learning places for sustainable development", where Man and Nature harmoniously coexist, through the preservation of natural wealth and human culture.

Each Reserve promotes solutions which combine the conservation of biodiversity with its sustainable use and can include terrestrial, marine and coastal ecosystems.

Collaborators from around the world

A Biosphere Reserve does not function independently. It belongs to a global network under the guidance and support of UNESCO, the **World Network of Biosphere Reserves of the MAB programme (Man and the Biosphere programme)**. It represents a unique tool of international collaboration through the exchange of knowledge and experiences, promoting optimal practices.

Benefits and opportunities

The designation as UNESCO Biosphere Reserve, offers advantages to an area both in terms of protection and preservation of its natural and cultural environment, as well as in terms of sustainable local development and social cohesion.

- ▶ modern integrated plan for natural and cultural capital management
- ▶ programme for the sustainable development of the region
- ▶ global recognition
- ▶ increased opportunities for tourism, education, agricultural development
- ▶ creation of an identity for products and services

Geomorphology

The Biosphere Reserve is characterized by the presence of multifaceted mountains, remarkable forests, forest complexes and aquatic ecosystems.

The mountain range of Parnon in the east, with a maximum altitude of 1934m., runs more than 50km. ending in Cape Malea and Taygetos in the west reaches an altitude of

2407m. and is the highest point of the Peloponnese.

The wetland systems of the area, the Delta of the river Evrotas and the area of Moustos, are areas particularly important for the wintering and migration of waterfowl, birds of prey and passerine birds, as they are located on the migration corridor of the east coasts of Greece. The coastal marshes, lagoons, lakes and sandy beaches host almost all species of herons of Greece, ducks, glossy ibis and black storks.

The high ecological value of the natural ecosystems and the landscapes of the region is recognized by national and international standards.

- 4 Preserved Monuments of Nature
- 16 Wildlife Refuges
- 4 Areas of Outstanding Natural Beauty

NATURA 2000

Much of the land area and a significant part of the coastal zone belongs to the European network of Natura 2000 protected areas.

- 8 Special Conservation Areas (SACs)
- 3 Special Protection Zones (SPAs)

Flora Species

The Reserve area hosts thousands of species and subspecies of plants. Common, endemic and rare plants unique even in Europe, such as the Syrian juniper (*Juniperus drupaced*).

Large parts of the area are covered by forests of black pine (*Pinus nigra*), Greek fir (*Abies cephalonica*), oak (*Quercus conferta*), chestnut (*Castanea sativa*) and carob (*Ceratonia siliqua*).

In the coastal zones one can find important Habitat Types (H.T. '), such as the sand dune ecosystems, which achieve stabilization of the coast. Worth mentioning is H.T. named

1. It is a terrestrial or aquatic environment distinguished by its biological and geographical characteristics. In our country we find about 115 habitat types, of which 94 are protected by the Natura 2000 network and Directive 92/43/EEC, while the rest are of national interest. Each H.T. has its own unique code.

Coastal Dunes with *Juniperus spp.* 2250*.

Regarding marine vegetation, characteristic are the areas with Neptune grass (*Posidonia oceanica*) (H.T. 1120) that cover a large part of the coastal sediments at depths between 5-30m., in the area of Monemvasia.

Fauna Species

The fauna of the area includes many species of migratory and birds of prey, amphibians, reptiles and mammals.

Worth mentioning is the presence in the waters of the river Evrota of 3 endemic species of fish (*Pelagus laconicus*, *Squalius keadicus*, *Tropidophoxinellus spartiaticus*), the Eurasian otter (*Lutra lutra*) and two rare and endangered species of birds: glossy ibis (*Pelgadis falcinellus*) and slender-billed curlew (*Numenius tenuirostris*).

The Laconic Gulf is one of the most important spawning grounds for the loggerhead sea turtle (*Caretta caretta*), while its presence has been recorded in the area of Monemvasia and Neapoli.

The caves of the Eastern Peloponnese (Mana, Galazia Limni, Solomos) host small or large colonies of protected bat species (*Myotis blythii*, *Miniopterus schreibersi*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus blasii*, etc.).

In the wetlands (Moustos, Evrotas, Gerakas), as well as in the mountainous areas (Parnon, Taygetos, Gaidourovouni, Reichea) the golden jackal (*Canis aureus*) makes its presence felt by its characteristic howls.

The mountainous areas offer refuge to the roe deer (*Capreolus capreolus*) whose population has recovered in recent years.

<http://www.fdparnonas.gr>

Contact:

Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia

Astros Arcadia, 22001

info@fdparnonas.gr

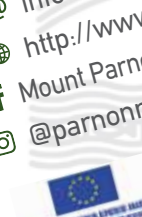
http://www.fdparnonas.gr/biosphere-reserves/

Mount Parnon-Cape Maleas, proposed Biosphere Reserve

@parnonmaleasbr

+30 27550. 22021

+30 27550. 22806

Co - funded by Greece and the European Union

The team that has undertaken the preparation of the declaration File of the new Biosphere Reserve consists of the PARNONAS S.A. – Organization For Local Development, the Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon and Monemvasia and OIKOM LTD.

Content editing: Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia
Graphic Design: GEOMETRIA IKE
Photos: Archive of the Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia, E. Kalpoutzakis, X. Giatakos, M. Krofel

This brochure was realized as part of the project "Production and design of information-awareness material" for the implementation of the action entitled "Supporting environmental awareness actions of the Management Body: The case of the Parnon-Maleas Biosphere Reserve" of the Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia beneficiary of the Programme "Agricultural Development of Greece 2014-2020" – Measure 19, Sub measure 19.2, Sub action 19.2.4.5, CODE 0011021049, from the Special Management Service of O.P. of the Peloponnese Region.

Απολιθωμένο δάσος Αγίου Νικολάου/Petrified forest of Aghios Nikolaos

Απόθεμα Βιόσφαιρας 'Όρους Πάρνωνα – Κάβου Μαλέα

Ένα Απόθεμα Βιόσφαιρας γεννιέται

Το φυσικό περιβάλλον του Αποθέματος Βιόσφαιρας

Τσακάλι/Golden jackal (*Canis aureus*)

Ophrys argolica

Posidonia Oceanica

Sideritis clandestina

Φαράγγι Βροντάμα/Vrontamas gorge

Αμμοθινικά οικοσυστήματα Ελαφονήσου/Sand dunes in Elafonisos